

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/28/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114223543
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8114223543.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobcu: C. G., L.. XX.XX.XXXX, J. Š. J. XXX, M. G., za účasti intervenienta na strane žalobcu I.. L. G., L.: XX.XX.XXXX, J. Š. J. XXX, proti žalovanej: I. J., L.. XX. XX. XXXX, J. Š. J. XXX, M. G., v konaní právne zastúpená JUDr. Kristínou Piovarčiovou ml., advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, o vydanie nehnuteľnosti s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 12C/305/2014-107 zo dňa 14.12.2017, takto jednohlasne,

rozhodol:

R u š í rozsudok a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) žalobu zamietol a zároveň vyslovil, že žalovaná má vo vzťahu k žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenu tunajšiemu súdu dňa 25. 8. 2014 sa žalobca domáhal uloženia povinnosti vydať žalobcom (označená žalobkyňa v 2. rade žalobu nepodpísala ani neudelila plnomocenstvo) časť nehnuteľnosti č. Q. T. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², tak, ako táto bude špecifikovaná v znaleckom posudku, a vydať žalobcovi v 1. rade časť nehnuteľnosti č. Q. T. XXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m², tak, ako táto bude špecifikovaná v znaleckom posudku.

3. Súd odročil pojednávanie na 12. 11. 2015, ktoré bolo zrušené z dôvodu postúpenia spisu na odvolací súd. Nakoľko pôvodne uvádzaná žalobkyňa v 2. rade podala oznámenie o vstupe do konania ako vedľajšia účastníčka, pričom súd jej návrh súd zamietol, na čo reagovala odvolaním.

4. Po zrušení tohto rozhodnutia odvolacím súdom, súd vyzval I.. L. G., aby sa vo veci vyjadrila, vzhľadom na nižšie citovanú zmenu procesného predpisu.

5. Dňa 1. 7. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a súd prvej inštancie ďalej procesne postupoval podľa tohto zákona, nakoľko podľa jeho prechodných ustanovení, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti (§470 ods. 1 CSP). Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno podľa súdu prvej inštancie uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentrácii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP).

6. V konaní dovtedy vystupujúca tretia osoba (I.. G.) svoje postavenie vedľajšieho účastníka dňom 30. júna 2016 podľa súdu prvej inštancie stratila, lebo vedľajší účastník ako subjekt konania zanikol a nie je možné ho stotožňovať so žiadnym iným subjektom definovaným v Civilnom sporovom poriadku, ktorý pri riešení problematiky intervencie (doterajší inštitút vedľajšieho účastníctva) prikočil ku jej komplexnej zmene. Podľa novej právnej úpravy intervenient je ten, kto sa zúčastňuje na konaní popri žalobcovi alebo žalovanom a má právny záujem na výsledku sporu (§ 81 CSP) a do konania vstupuje zvláštneho podnetu alebo na základe oznámenia o spore podľa § 86 písomným podaním, pričom vstup intervenienta je prípustný počas celého konania (§ 82 ods. 1, 2 CSP). V danom prípade k automatickej transformácii nedochádza vzhľadom k uvedenému a podmienky intervencie podľa súdu prvej inštancie splnené neboli.

7. Túto tretiu osobu okresný súd vyzval na vyjadrenie aj poučením s novou právnou úpravou podaním zo dňa 28. 7. 2017 na ktoré nereagovala, pričom prevzatie mal súd vykázané dňom 17. 10. 2017.

8. Z predloženého LV č. XXX, k.ú. Š. J. mal okresný súd preukázané, že sporné nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu boli na základe kúpnej zmluvy prevedené na iného vlastníka, ktorý nie je účastníkom konania.

9. Následne citujúc § 123 Občianskeho zákonníka a § 149, § 150, § 151 CSP z výsledkov vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci okresný súd nemal preukázané, žeby žaloba bola podaná dôvodne.

10. V danej právnej veci zo strany žalobcu neboli navrhnuté žiadne dôkazy, ktoré by jeho tvrdenie o zábere spornej plochy nehnuteľnosti žalovanou preukázali ako pravdivé.

11. Z dôvodu, že žalobca nepreukázal súdu, že došlo k zásahu do jeho vlastníckeho práva, dospel súd prvej inštancie k tomu, že neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal súdu svoje tvrdenia.

12. Navyše okresný súd mal zistené, že došlo k predaju dotknutej nehnuteľnosti žalobcom. Vecná, či už aktívna alebo pasívna legitímácia je stav plynúci z hmotného práva, podľa ktorého účastník je subjektom práv, či povinností, ktoré sú predmetom konania. Nedostatok aktívnej resp. pasívnej legitímácie účastníkov je vždy dôvodom pre zamietnutie žaloby, pričom súd v tomto smere nie je viazaný poučovacou povinnosťou. Táto povinnosť súdu je totiž obmedzená len na poučenie účastníkov o ich procesných právach a ich povinnostiach, a teda o procesných úkonoch, ktoré môžu vykonať, ich dôsledkoch a procesnom postupe.

13. V prejednávanej veci námietka aktívnej legitímácie žalobcu bola aj obsiahnutá vo vyjadrení žalovanej a prvostupňový okresný súd sa ňou zaoberal námietkou a dospel k záveru, že žalobca stratil v danej právnej veci aj aktívnu legitímáciu, predajom predmetnej nehnuteľnosti, teda stratou vlastníckeho práva.

14. Proti tomuto rozsudku ako celku podal žalobca včas odvolanie, a to z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. a), b), d), h) CSP. Uviedol, že písomným podaním doručeným súdu dňa 26.8.2015 manželka žalobcu I.. L. G. podľa § 93 ods. 1, 3 O.s.p. požiadala súd do vstup do konania ako vedľajšej účastníčky na strane žalobcu v tejto veci s odôvodením, že rozhodnutie prvostupňového súdu bude mať vplyv na výkon jej spoluvlastníckych práv (práva nakladať s predmetom spoluvlastníctva a iné, a taktiež pre dôvod uvedený v citovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR z 9.12.2010, sp. zn. 3Cdo/319/2009, teda pomoc v spore žalobcovi. Doručením oznámenia o vstupe do konania sa v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu 3Cdo/319/2009 I.. L. G. stala vedľajšou účastníčkou. O prípustnosti tohto vstupu možno rozhodnúť v zmysle ust. § 93 ods. 3 O.s.p. len po tom, ak by to niektorý z účastníkov namietol ako neprípustné, pričom žalobca ani žalovaná nenamietali neprípustnosť vstupu vedľajšej účastníčky do konania. Napriek tomu súd prvej inštancie neoprávnene zamietol uznesením zo dňa 4.5.2016 vstup I.. L. G. ako vedľajšej účastníčky do tohto konania s tým, že následne odvolací súd zrušil toto uznesenie prvostupňového súdu zo dňa 4.5.2016, pričom toto uznesenie nebolo podľa tvrdenia žalobcu doručené ani jemu ani jeho právnenému zástupcovi, čím prvoinštančný súd spôsobil stav právnej neistoty žalobcovi (a vedľajšej účastníčky) pretože z dôvodu nesprávneho úradného procesného postupu súdu a neopodstatnených prietahov v konaní žalobca nemohol riešiť svoje právne nároky. Práve v tomto nevysporiadanom a neistom stave spôsobenom súdom, žalobca bol nútený okolnosťami k tomu, aby svoju nehnuteľnosť odstúpil. Žalobca mal za to, že z dôvodov, ktoré nie sú závislé na ňom, súd znemožnil žalobcovi riešiť

svoje právne nároky a realizovať svoje práva, a preto došlo k zmene vlastníctva nehnuteľnosti, ktorá bola premetom žaloby.

15. Uviedol, že súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu, aj v prípade keď ju žiaden z účastníkov nenamieta. Súd podľa žalobcu mal za uvedených okolností keď došlo k prevodu nehnuteľnosti ex offo buď konanie, ktorým spôsobil stav právnej neistoty žalobcovi a znemožnil mu vymôcť svoj nárok zastaviť bez žiadnych trov, resp. vyzvať nového účastníka, aby oznámil súdu či vstupuje do konania s tým, že preberá vec v stave konania ku dňu zániku procesnej subjektivity svojho predchodcu podľa § 64 CSP keď mal za to, že súd porušil § 65 CSP.

16. Zároveň žalobca namietal, že súd porušil zásadu verejného vyhlásenia rozsudku keď ho vyhlásil v jeho neprítomnosti. Záverom v rámci svojho odvolacieho návrhu má žalobca za to, že súd zaťažil svoje rozhodnutie procesnou vadou, ktorá zakladá ústavnú neudržateľnosť jeho rozhodnutia, ktoré žalobca žiadal, aby odvolací súd zrušil.

17. Následným podaním doručeným súdu dňa 29.1.2018 žalobca žiadal doručiť rozsudok do vlastných rúk.

18. Žalovaná sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

19. Konanie o návrhu žalobcu začalo dňom 25.8.2014, ktorým dňom bol návrh doručený súdu prvej inštancie za platnosti a účinnosti Občianskeho súdneho poriadku.

20. Od 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (O.s.p.) v znení neskorších predpisov.

21. Podľa ust. § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom jeho účinnosti.

22. Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

23. Odvolací súd postupoval v odvolacom konaní v súlade s prechodným ust. § 470 ods. 1 CSP, pričom v súlade s § 470 ods. 2 CSP posudzoval procesné podmienky, úkony súdu prvej inštancie a strán sporu do 30.6.2016 podľa zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov. Odvolací súd tak rešpektuje základne princípy CSP a spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov a naplnenie princípu právnej neistoty odvolacieho konania (článok 2 ods. 1, 2 CSP).

24. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP posudzoval odvolací súd z úradnej povinnosti či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdenie procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktoré zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní zistil procesné vady zakladajúce dôvod pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

25. Odvolací súd zistil, že pred vyhlásením napadnutého rozsudku písomným podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 26.8.2015 požiadala I.. L. G. o vstup do konania ako vedľajšia účastníčka popri žalobcovi, nakoľko má právny záujem na výsledku veci. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 4.5.2016 nepripustil jej vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na podporu žalobcu, ktoré uznesenie však po odvolaní L. G.M. Krajský súd v Prešove uznesením, č. k. 18Co/150/2016-80 zo dňa 30.5.2017 zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie poukazujúc na platné ust. § 93 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého o prípustnosti vstupu účastníka môže súd rozhodovať len na námietku účastníka konania, ktorá však nebola podaná. Zároveň odvolací súd konštatoval, že I.. L. G. ako podielový spoluvlastník má záujem na výsledku sporu, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

26. Podľa § 93 ods. 1 O.s.p. ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva, alebo určenie či to manželstvo je, alebo nie. Predpokladom prípustnosti vedľajšieho účasti v zmysle citovaného ustanovenia je, že vedľajší účastník má právny záujem na výsledku sporu. O právny záujem ide z pravidla vtedy, ak rozhodnutím vo veci bude dotknuté právne postavenie vedľajšieho účastníka (jeho práv a povinností vyplývajúcich z hmotného práva).

27. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že na procesných právach a povinnostiach subjektu vystupujúceho v konaní (spore) ako vedľajší účastník nič nezmenila zmena právnej úpravy spočívajúca v zrušení Občianskeho súdneho poriadku a nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku od 1. júla 2016. Aj oznámenie určitého subjektu, že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na žalujúcej alebo žalovanej strane je totiž procesným úkonom, ktorého účinky - vznik vedľajšieho účasti - zostávajú v zmysle § 470 ods. 2 veta prvá CSP zachované. Iný výklad, podľa ktorého vedľajšie účasti takéhoto subjektu účinnosťou CSP bez ďalšieho zaniklo, by odporovalo ustáleným zásadám ochrany nadobudnutých práv a ochrany legitímneho očakávania vyplývajúcim z princípu právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. Okrem toho by takýmto výkazom nebol rešpektovaný ústavný princíp rovnosti, pretože trvanie nadobudnutého statusu vedľajšieho účastníka by nebolo závislé na naplnení jeho zmyslu (ktorým je dosiahnutie víťazstva v spore tej strany, na strane ktorej vedľajší účastník vystupuje, a ktorý trvá až do právoplatného rozhodnutia vo veci), ale v náhodnosti, t. j. na tom, či konanie bolo k 1. júlu 2016 právoplatne skončené, alebo neskončené.

28. Súd prvej inštancie sa s vyššie uvedenými okolnosťami nevysporiadal, keď napriek tomu, že v bode 11 odôvodnenia svojho rozhodnutia konštatuje trvanie právnych účinkov, úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti CSP, t.j., že tieto zostávajú zachované v rozpore s týmto svojím tvrdením v bode 12 svojho rozhodnutia uvádza, že I.. G. svoje postavenie vedľajšieho účastníka dňom 30. júna 2016 stratila a nie je možné ho stotožniť so žiadnym iným subjektom definovaným v Civilnom sporovom poriadku, keď v danom prípade nedochádza k automatickej transformácii a podmienky intervencie podľa súdu prvej inštancie neboli splnené.

29. K uvedenému záveru súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že postavenie intervenienta v sporovom konaní upravuje § 81 a nasl. CSP. Predovšetkým súd prvej inštancie pred rozhodnutím o žalobe a po zmene procesného predpisu neoznámil žalobcovi a žalovanej vstup intervenienta do konania v zmysle ust. § 82 ods. 4 CSP a podľa obsahu vyjadrení strán sporu neposudzoval či je potrebné o vstupe alebo prípustnosti vstupe intervenienta rozhodovať podľa § 83 CSP.

30. Vzhľadom na to, že právne postavenie I.. L. G. aj po tom, ako zanikla zmena procesného predpisu, inštitút vedľajšieho účasti, zostalo zachované v podobe intervencie na strane žalobcu v konaní, súd prvej inštancie s ňou ako s intervenientom nekonal, nedoručoval jej žiadne písomnosti ani predvolanie na pojednávanie, čím súd prvej inštancie zaťažil konanie vadou, ktorá spôsobila, že došlo k takému nesprávnemu procesnému postupu, ktorý znemožnil stranám uskutočňovať im patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Táto vada konania rozhodnutia súdu prvej inštancie mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a založila dôvod zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, na ktorú prihladal odvolací súd z úradnej povinnosti (ex offico) podľa § 380 ods. 2 CSP.

31. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP po vrátení veci vykoná procesný postup podľa § 82 ods. 4 CSP a následne vec opätovne prejedná za účasti I.. L. G.Á. ako intervenienta na strane žalobcu, a to v prípade ak jej vstup do konania nenamietne žiadna z procesných strán a následne súd prvej inštancie nerozhodne o jej neprípustnosti vstupe ako intervenienta na strane žalobcu.

32. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie podľa § 396 ods. 3 CSP v novom rozhodnutí.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).